

Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία

Έγγραφο καθοδήγησης για τα κράτη μέλη
σχετικά με την κατάρτιση
της δήλωσης διαχείρισης και της ετήσιας σύνοψης

Περίοδος προγραμματισμού 2014-2020

Αναθεώρηση 2018

ΔΗΛΩΣΗ ΑΠΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ: Το παρόν έγγραφο καταρτίστηκε από τις υπηρεσίες της Επιτροπής. Βάσει του ισχύοντος δικαίου της ΕΕ, παρέχει τεχνική καθοδήγηση σε συναδέλφους και άλλους φορείς που συμμετέχουν στην παρακολούθηση, στον έλεγχο ή στην υλοποίηση των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων (εκτός του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ)) σχετικά με την ερμηνεία και την εφαρμογή των κανόνων της ΕΕ στον συγκεκριμένο τομέα. Στόχος του παρόντος εγγράφου είναι να παράσχει διευκρινίσεις και ερμηνείες από τις υπηρεσίες της Επιτροπής σχετικά με τους εν λόγω κανόνες προκειμένου να διευκολυνθεί η υλοποίηση προγραμμάτων και να ενθαρρυνθούν οι ορθές πρακτικές. Το παρόν έγγραφο καθοδήγησης δεν θίγει την ερμηνεία του Δικαστηρίου και του Γενικού Δικαστηρίου ή τις αποφάσεις της Επιτροπής.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΑΚΡΩΝΥΜΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΩΝ	4
I. ΙΣΤΟΡΙΚΟ	5
1. Παραπομπές σε κανονιστικές διατάξεις.....	5
2. Σκοπός του εγγράφου καθοδήγησης	5
II. ΚΑΘΟΔΗΓΗΣΗ	6
1. Η δήλωση διαχείρισης.....	6
1.1 Στοιχεία που καλύπτονται στο πρώτο μέρος της δήλωσης διαχείρισης	6
1.1.1 Τα στοιχεία που περιέχονται στους λογαριασμούς παρουσιάζονται με ορθό τρόπο και είναι πλήρη και ακριβή, σύμφωνα με το άρθρο 137 παράγραφος 1 του ΚΚΔ.....	6
1.1.2 Οι δαπάνες που συμπεριλαμβάνονται στους λογαριασμούς χρησιμοποιήθηκαν για τον επιδιωκόμενο σκοπό τους, όπως ορίζεται στον ΚΚΔ, και τηρουμένης της αρχής της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης ...	7
1.1.3 Το ΣΔΕ που έχει τεθεί σε εφαρμογή για το πρόγραμμα παρέχει τις απαραίτητες διασφαλίσεις ως προς τη νομιμότητα και την κανονικότητα των υποκείμενων συναλλαγών, κατ' εφαρμογή της κείμενης νομοθεσίας.....	7
1.2 Στοιχεία που καλύπτονται στο δεύτερο μέρος της δήλωσης διαχείρισης.....	9
1.2.1 Οι παρατυπίες που διαπιστώνονται στις τελικές εκθέσεις των λογιστικών και άλλων ελέγχων όσον αφορά τη λογιστική χρήση και υποβάλλονται με την ετήσια σύνοψη που επισυνάπτεται στη δήλωση διαχείρισης έτυχαν της δέουσας αντιμετώπισης στους λογαριασμούς.....	9
1.2.2 Οι δαπάνες που υπόκεινται σε συνεχιζόμενη αξιολόγηση της νομιμότητας και κανονικότητας έχουν εξαιρεθεί από τους λογαριασμούς εν αναμονή της ολοκλήρωσης της αξιολόγησης.....	9
1.2.3 Τα δεδομένα που αφορούν τους δείκτες, τα ορόσημα και την πρόοδο του προγράμματος, όπως απαιτούνται δυνάμει του άρθρου 125 παράγραφος 2 στοιχείο α) του ΚΚΔ είναι αξιόπιστα.....	10
1.2.4 Τίθενται σε εφαρμογή αποτελεσματικά και αναλογικά μέτρα καταπολέμησης της απάτης, λαμβανομένων υπόψη των κινδύνων που εντοπίστηκαν	11
1.2.5 Δεν υπάρχουν απόρρητες πληροφορίες που θα μπορούσαν να βλάψουν τη φήμη της πολιτικής για τη συνοχή	11
2. Η ετήσια σύνοψη.....	12
2.1. Σύνοψη των τελικών εκθέσεων λογιστικού ελέγχου της ΑΕ.....	13
2.1.1 Διαδικαστικές πτυχές	13
2.1.2 Φύση και έκταση των σφαλμάτων και αδυναμιών που εντοπίστηκαν στα συστήματα.....	13
2.2. Σύνοψη των διαχειριστικών επαληθεύσεων	14
2.2.1 Διαδικαστικές πτυχές	14
2.2.2 Φύση και έκταση των σφαλμάτων και αδυναμιών που εντοπίστηκαν στα συστήματα.....	15
2.3. Διορθωτικά μέτρα που έχουν ληφθεί ή προβλέπεται να ληφθούν	15
3. Εργασίες προς εκτέλεση από την ΑΕ σχετικά με τη δήλωση διαχείρισης.....	16
4. Χρονοδιάγραμμα και προγραμματισμός.....	17

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1 - ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΟΨΗ	19
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2 — ΤΥΠΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΠΟΡΙΣΜΑΤΩΝ ΑΠΟ ΤΙΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΕΣ ΕΠΑΛΛΗΘΕΥΣΕΙΣ.....	26
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3 – ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ	31

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΑΚΡΩΝΥΜΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΩΝ

ΑΕ	Αρχή ελέγχου
ΕΕΕ	Ετήσια έκθεση ελέγχου
ΕΕΥ	Ετήσια έκθεση υλοποίησης
ΑΠ	Αρχή Πιστοποίησης
CCI	Code Commun d'Identification (αριθμός αναφοράς κάθε προγράμματος, ο οποίος χορηγείται από την Επιτροπή)
ΚΕΚ	Κατ' εξουσιοδότηση κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 480/2014 της Επιτροπής, της 3ης Μαρτίου 2014
ΕΚΕ	Εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 207/2015 της Επιτροπής, της 20ής Ιανουαρίου 2015
ΚΚΔ	Κανονισμός περί κοινών διατάξεων [κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17.12.2013] ¹ όπως τροποποιήθηκε από τον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) 2018/1046
ΕΟΕΣ	Ευρωπαϊκός όμιλος εδαφικής συνεργασίας [κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1302/2013, της 17ης Δεκεμβρίου 2013]
ΕΔΕΤ	Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία. Το παρόν έγγραφο καθοδήγησης αφορά όλα τα ΕΔΕΤ (ΕΤΠΑ, ΕΚΤ, Ταμείο Συνοχής, ΕΤΘΑ) πλην του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ)
ΕΕΣ	Ευρωπαϊκή εδαφική συνεργασία [κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1299/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013]
ΔΑ	Διαχειριστική αρχή
ΣΔΕ	Σύστημα διαχείρισης και ελέγχου

¹ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=CELEX:32013R1303>

Ι. ΙΣΤΟΡΙΚΟ

1. Παραπομπές σε κανονιστικές διατάξεις

Κανονισμός	Άρθρα
Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1303/2013, όπως τροποποιήθηκε από τον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) 2018/1046 Κανονισμός περί κοινών διατάξεων (εφεξής ΚΚΔ)	Άρθρο 125 παράγραφος 4 στοιχείο ε) του ΚΚΔ - Καθήκοντα της διαχειριστικής αρχής – Αρμοδιότητα της ΔΑ για την κατάρτιση της δήλωσης διαχείρισης και της ετήσιας σύνοψης
Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 207/2015 Εκτελεστικός κανονισμός της Επιτροπής (εφεξής ΕΚΕ)	Άρθρο 6 παράγραφος 1 και παράρτημα VI (υπόδειγμα της δήλωσης διαχείρισης)
Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 2018/1046 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Ιουλίου 2018, σχετικά με τους δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης (εφεξής «δημοσιονομικός κανονισμός»)	Άρθρο 63 παράγραφος 5 στοιχεία α) και β)

2. Σκοπός του εγγράφου καθοδήγησης

Η ΔΑ υποχρεούται να καταρτίζει δήλωση διαχείρισης και ετήσια σύνοψη σύμφωνα με το άρθρο 63 παράγραφος 5 στοιχεία α) και β) του δημοσιονομικού κανονισμού και το άρθρο 125 παράγραφος 4 στοιχείο ε) του ΚΚΔ. Τα εν λόγω έγγραφα συμβάλλουν αφενός στην ενίσχυση του εσωτερικού ελέγχου σε επίπεδο κρατών μελών για την υλοποίηση των ΕΔΕΤ και αφετέρου στην αύξηση της λογοδοσίας στο πλαίσιο του συστήματος επιμερισμένης διαχείρισης.

Σκοπός του παρόντος εγγράφου είναι να παράσχει πρακτική καθοδήγηση στα κράτη μέλη σχετικά με τις αρμοδιότητές τους όσον αφορά την κατάρτιση της δήλωσης διαχείρισης και της ετήσιας σύνοψης².

² Σύμφωνα με το άρθρο 125 παράγραφος 4 στοιχείο ε) του ΚΚΔ.

II. ΚΑΘΟΔΗΓΗΣΗ

1. Η δήλωση διαχείρισης

Εισαγωγή

Το υπόδειγμα της δήλωσης διαχείρισης παρατίθεται στο παράρτημα VI του ΕΚΕ.

Η δήλωση διαχείρισης απαρτίζεται από δύο μέρη:

- την ίδια τη δήλωση, όπου, σύμφωνα με το άρθρο 63 παράγραφος 6 του δημοσιονομικού κανονισμού, επιβεβαιώνονται τρία στοιχεία:

- 1) η ορθή παρουσίαση, η πληρότητα και η ακρίβεια των πληροφοριών στους λογαριασμούς,
- 2) η χρήση των δαπανών που εγγράφονται στους εν λόγω λογαριασμούς για τον σκοπό για τον οποίο προορίζονται, και
- 3) ότι το ΣΔΕ διασφαλίζει τη νομιμότητα και την κανονικότητα των υποκειμένων συναλλαγών (τμήμα 1.1 κατωτέρω)· και

- επιβεβαίωση από τη ΔΑ για την αποτελεσματικότητα και τη συμμόρφωση της λειτουργίας του ΣΔΕ όσον αφορά ορισμένα βασικά στοιχεία: δέουσα αντιμετώπιση στους λογαριασμούς των παρατυπιών που εντοπίστηκαν, μεταξύ άλλων και στην περίπτωση συνεχιζόμενης αξιολόγησης της νομιμότητας και της κανονικότητας των δαπανών· δεδομένα που αφορούν τους δείκτες, τα ορόσημα και την πρόοδο του προγράμματος· αποτελεσματικά και αναλογικά μέτρα για την καταπολέμηση της απάτης· μη ύπαρξη απόρρητων πληροφοριών που θα μπορούσαν να βλάψουν τη φήμη της πολιτικής για τη συνοχή (τμήμα 1.2 κατωτέρω).

Η δήλωση διαχείρισης πρέπει να καταρτίζεται για κάθε πρόγραμμα χωριστά και αφορά την υλοποίηση του προγράμματος καθ' όλη τη διάρκεια της λογιστικής χρήσης. Η δήλωση διαχείρισης πρέπει να συμφωνεί με την ετήσια σύνοψη. Στην περίπτωση των πολυταμειακών προγραμμάτων, όπου οι λογαριασμοί θα πρέπει να υποβάλλονται στην Επιτροπή για κάθε ταμείο χωριστά, θα πρέπει να καταρτίζεται μία ενιαία δήλωση διαχείρισης από τη ΔΑ.

1.1 Στοιχεία που καλύπτονται στο πρώτο μέρος της δήλωσης διαχείρισης

1.1.1 Τα στοιχεία που περιέχονται στους λογαριασμούς παρουσιάζονται με ορθό τρόπο και είναι πλήρη και ακριβή, σύμφωνα με το άρθρο 137 παράγραφος 1 του ΚΚΔ

Η ΔΑ πρέπει να δημιουργήσει ένα σύστημα για την καταγραφή και αποθήκευση σε ηλεκτρονική μορφή των δεδομένων κάθε πράξης τα οποία είναι απαραίτητα, μεταξύ άλλων, για τους σκοπούς της δημοσιονομικής διαχείρισης, της επαλήθευσης και του λογιστικού ελέγχου. Τα δημοσιονομικά δεδομένα που καταγράφονται από τη ΔΑ αποτελούν τη βάση για την κατάρτιση των ετήσιων λογαριασμών από την ΑΠ. Η ΔΑ είναι αρμόδια να διασφαλίζει τη διαβίβαση αξιόπιστων δεδομένων στην ΑΠ για τους σκοπούς της κατάρτισης των ετήσιων λογαριασμών. Εντός των ορίων της αρμοδιότητας αυτής, η ΔΑ είναι σε θέση να παρέχει επιβεβαίωση ότι τα στοιχεία που περιέχονται στους λογαριασμούς παρουσιάζονται με ορθό τρόπο και είναι πλήρη και ακριβή.

Ωστόσο, την τελική ευθύνη για την κατάρτιση των ετήσιων λογαριασμών και για την πιστοποίηση ότι οι λογαριασμοί είναι πλήρεις, ακριβείς και αληθείς έχει η ΑΠ.

1.1.2 Οι δαπάνες που συμπεριλαμβάνονται στους λογαριασμούς χρησιμοποιήθηκαν για τον επιδιωκόμενο σκοπό τους, όπως ορίζεται στον ΚΚΔ, και τηρουμένης της αρχής της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης

Οι δαπάνες που συμπεριλαμβάνονται στους λογαριασμούς θεωρείται ότι χρησιμοποιήθηκαν για τον επιδιωκόμενο σκοπό τους και τηρουμένης της αρχής της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης όταν, σύμφωνα με τη λογική παρέμβασης του προγράμματος, συμβάλλουν στην επίτευξη των συγκεκριμένων στόχων και αποτελεσμάτων που έχουν τεθεί στο επίπεδο των αξόνων προτεραιότητας βάσει των οποίων επιλέγονται οι σχετικές πράξεις.

Προκειμένου να είναι σε θέση να παράσχει την αντίστοιχη επιβεβαίωση, η ΔΑ έχει πειστεί, μέσω της λειτουργίας του ΣΔΕ, τουλάχιστον για τα εξής:

- ότι τα εγκεκριμένα κριτήρια επιλογής συνδέονται με τη **λογική παρέμβασης** στο πλαίσιο κάθε προτεραιότητας και είναι σχεδιασμένα για την επιλογή πράξεων που θα αποφέρουν **εκροές και αποτελέσματα** σύμφωνα με τους στόχους του άξονα προτεραιότητας, τους σχετικούς δείκτες και το πλαίσιο επιδόσεων·
- ότι οι πράξεις για τις οποίες εγγράφονται δαπάνες στους λογαριασμούς έχουν επιλεγεί πράγματι σύμφωνα με τα **εγκεκριμένα κριτήρια επιλογής** και·
- στην περίπτωση δαπανών που αφορούν **χρηματοδοτικά μέσα**, τα μέσα αυτά βασίζονται επιπλέον σε μια εκ των προτέρων αξιολόγηση η οποία έχει καταδείξει, βάσει στοιχείων, αποτυχία της αγοράς ή καταστάσεις ανεπάρκειας επενδύσεων.

Οι ίδιες αρχές ισχύουν και για την ΕΕΣ. Ένα στοιχείο το οποίο χρήζει ιδιαίτερης προσοχής όσον αφορά την ΕΕΣ, βάσει και της πείρας που αποκτήθηκε από την περίοδο προγραμματισμού 2007-2013, είναι ο καθορισμός και η εφαρμογή κατάλληλων και σαφών προϋποθέσεων για την επιλογή πράξεων, προκειμένου να διασφαλίζεται ότι συγχρηματοδοτούνται μόνο πραγματικά κοινές πράξεις.

1.1.3 Το ΣΔΕ που έχει τεθεί σε εφαρμογή για το πρόγραμμα παρέχει τις απαραίτητες διασφαλίσεις ως προς τη νομιμότητα και την κανονικότητα των υποκείμενων πράξεων, κατ' εφαρμογή της κείμενης νομοθεσίας

Η ΔΑ είναι σε θέση να συναγάγει ότι το ΣΔΕ που έχει τεθεί σε εφαρμογή για το πρόγραμμα παρέχει τις απαραίτητες διασφαλίσεις ως προς τη νομιμότητα και την κανονικότητα των υποκείμενων πράξεων, κατ' εφαρμογή της κείμενης νομοθεσίας, όταν:

α) αξιολογείται ότι οι βασικές απαιτήσεις των ΣΔΕ, όπως αναλύονται στο παράρτημα IV του ΚΕΚ, έχουν τηρηθεί (πλήρως ή γενικά) κατά τη διάρκεια της λογιστικής χρήσης³. Η συμμόρφωση με αυτές τις βασικές απαιτήσεις διασφαλίζει τη νομιμότητα και την κανονικότητα των υποκείμενων πράξεων και την πραγματική υπόσταση των πράξεων που περιλαμβάνονται στα προγράμματα τα οποία λαμβάνουν στήριξη από τα ΕΔΕΤ· και

β) όπου εντοπίστηκαν περιπτώσεις μη συμμόρφωσης, η ΔΑ έχει λάβει υπόψη τα αποτελέσματα και τις συστάσεις της ΑΕ και, κατά περίπτωση, των ελεγκτών της ΕΕ όσον αφορά το πρόγραμμα.

Πιο συγκεκριμένα, η ΔΑ έχει πειστεί τουλάχιστον για τα εξής:

³ Κατηγορίας 1 ή 2· βλέπε πίνακα 10.1 του παραρτήματος IX του ΕΚΕ και πίνακα 1 του παραρτήματος IV του ΚΚΔ, καθώς και το έγγραφο καθοδήγησης της Επιτροπής σχετικά με μια κοινή μεθοδολογία για την αξιολόγηση των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου (EGESIF_14-0010-final της 18/12/2014).

- για την ύπαρξη αξιόπιστου πληροφορικού συστήματος για τη συλλογή, την καταγραφή και την αποθήκευση δεδομένων σχετικά με κάθε πράξη, όπως απαιτείται από το παράρτημα ΙΙΙ του ΚΕΚ, συμπεριλαμβανομένων δεδομένων που αφορούν την πρόοδο του προγράμματος προς την επίτευξη των στόχων του, δημοσιονομικών δεδομένων και δεδομένων που αφορούν τους δείκτες και τα ορόσημα όπως προβλέπονται σύμφωνα με το άρθρο 125 παράγραφος 2 στοιχείο α) του ΚΚΔ. Στην περίπτωση που μια πράξη λαμβάνει στήριξη από το ΕΚΤ, στις πληροφορίες αυτές πρέπει να περιλαμβάνονται δεδομένα σχετικά με τους επιμέρους συμμετέχοντες και ανάλυση των δεδομένων σχετικά με τους δείκτες ανά φύλο, όπου απαιτείται από το ΕΚΤ.
- ότι, κατά την επιλογή των πράξεων, δόθηκε ιδιαίτερη προσοχή στις εξής πτυχές:
 - ότι το **πεδίο της παρέμβασης** συγκαταλέγεται στα είδη δραστηριοτήτων που μπορούν να συγχρηματοδοτηθούν από τα ΕΔΕΤ.
 - ότι η **γεωγραφική θέση** των πράξεων βρίσκεται εντός των περιοχών που είναι επιλέξιμες για το συγκεκριμένο είδος προγράμματος ή δραστηριότητας.
 - ότι οι **κατηγορίες δικαιούχων** είναι επιλέξιμες (μόνον ορισμένες επιχειρήσεις, φορείς ή οικονομικοί παράγοντες είναι επιλέξιμοι για στήριξη στο πλαίσιο συγκεκριμένων μέτρων).
 - ότι οι **πράξεις έχουν διάρκεια** και ότι οι επενδύσεις διατηρούνται για τα χρονικά διαστήματα που καθορίζονται στο άρθρο 71 του ΚΚΔ.
- ότι, πριν από τη δήλωση των δαπανών στην ΑΠ και έως τη χρονική στιγμή κατάρτισης των λογαριασμών, έχουν πραγματοποιηθεί επαρκείς διαχειριστικές επαληθεύσεις από τις υπηρεσίες της ΔΑ ή από ενδιάμεσους φορείς που ενεργούν υπό την εποπτεία της. Οι επαληθεύσεις περιλαμβάνουν διοικητικές επαληθεύσεις για κάθε αίτηση επιστροφής δαπανών που υποβάλλουν οι δικαιούχοι (όπου δικαιολογείται, μπορούν να πραγματοποιούνται με βάση δείγμα συναλλαγών) καθώς και επιτόπιες επαληθεύσεις πράξεων, επιβεβαιώνοντας με τον τρόπο αυτό την ύπαρξη επαρκούς διαδρομής ελέγχου (πρβλ. *έγγραφο καθοδήγησης της Επιτροπής σχετικά με τις διαχειριστικές επαληθεύσεις*, και ιδίως τμήμα 1.7⁴).
- ότι έχουν τεθεί σε εφαρμογή αναλογικά μέτρα για την καταπολέμηση της απάτης, τα οποία είναι αποτελεσματικά και λαμβάνονται υπόψη κατά την πιστοποίηση των δαπανών στους λογαριασμούς.
- ότι έχουν αναληφθεί κατάλληλες δράσεις σχετικά με τα πορίσματα και τις συστάσεις της ΑΠ.
- ότι έχουν αναληφθεί κατάλληλες δράσεις σχετικά με τα πορίσματα και τις συστάσεις εθνικών ή ενωσιακών ελεγκτικών φορέων.

Οι ίδιες αρχές ισχύουν και για τα προγράμματα ΕΕΣ, για τα οποία όμως απαιτείται μεγαλύτερος συντονισμός, δεδομένων των συνήθως σύνθετων υφιστάμενων συστημάτων και της ποικιλίας των παραγόντων. Ο ρόλος της κοινής γραμματείας, τα καθήκοντα των ελεγκτών που αναφέρονται στο άρθρο 23 παράγραφος 4 του κανονισμού ΕΕΣ, και οι γραπτές ρυθμίσεις που πρέπει να καταρτιστούν μεταξύ αυτών και της ΔΑ αποτελούν ουσιώδη στοιχεία του ΣΔΕ για τα προγράμματα ΕΕΣ.

⁴ Έγγραφο EGESIF_14-0012 και τυχόν επικαιροποιημένες εκδόσεις.

Κατά συνέπεια, η ΔΑ θα πρέπει να στηρίξει τη δήλωσή της ότι το ΣΔΕ που έχει τεθεί σε εφαρμογή για το πρόγραμμα ΕΕΣ παρέχει τις απαραίτητες διασφαλίσεις ως προς τη νομιμότητα και την κανονικότητα των υποκείμενων πράξεων, κατ' εφαρμογή της κείμενης νομοθεσίας, στην εκτίμησή της σχετικά με το συντονιζόμενο έργο των προαναφερόμενων φορέων και αρχών.

1.2 Στοιχεία που καλύπτονται στο δεύτερο μέρος της δήλωσης διαχείρισης

1.2.1 Οι παρατυπίες που διαπιστώνονται στις τελικές εκθέσεις των λογιστικών και άλλων ελέγχων όσον αφορά τη λογιστική χρήση και υποβάλλονται με την ετήσια σύνοψη που επισυνάπτεται στη δήλωση διαχείρισης έτυχαν της δέουσας αντιμετώπισης στους λογαριασμούς

Για τον σκοπό αυτό, η ΔΑ θα πρέπει να έχει πειστεί ότι δόθηκε κατάλληλη συνέχεια στις περιπτώσεις παρατυπιών έως τον χρόνο υποβολής των λογαριασμών στην Επιτροπή τόσο σε σχέση με τα αποτελέσματα των δικών της διαχειριστικών επαληθεύσεων όσο και σε σχέση με τα τελικά αποτελέσματα των λογιστικών και λοιπών ελέγχων από εθνικούς ή ενωσιακούς ελεγκτικούς φορείς.

Κατάλληλη συνέχεια σημαίνει πραγματική αφαίρεση των αντίστοιχων παράτυπων ποσών είτε μέσω ανάκλησης από μεταγενέστερη ενδιάμεση πληρωμή εντός της λογιστικής χρήσης⁵ είτε με αφαίρεση από τους λογαριασμούς⁶.

Τα τρία έγγραφα καθοδήγησης σχετικά με τους λογαριασμούς⁷ παρέχουν περαιτέρω συνδρομή και συστάσεις προς τις εθνικές αρχές σχετικά με το ζήτημα αυτό.

Στην περίπτωση ανεπαρκειών του ΣΔΕ οι οποίες βρίσκονταν στο στάδιο της παρακολούθησης κατά τον χρόνο υπογραφής της δήλωσης διαχείρισης, η ΔΑ καθορίζει σε αυτό το τμήμα τον κατάλογο των απαιτούμενων εν εξελίξει διορθωτικών μέτρων και, κατά περίπτωση, τα αντίστοιχα σχετικά ποσά (προβλέπεται δυνατότητα εισαγωγής ελεύθερου κειμένου στο υπόδειγμα της δήλωσης).

1.2.2 Οι δαπάνες που υπόκεινται σε συνεχιζόμενη αξιολόγηση της νομιμότητας και κανονικότητας έχουν εξαιρεθεί από τους λογαριασμούς εν αναμονή της ολοκλήρωσης της αξιολόγησης

Το άρθρο 137 παράγραφος 2 του ΚΚΔ προβλέπει ότι όταν ένα κράτος μέλος εξαιρεί από τους λογαριασμούς δαπάνες που περιλαμβάνονταν προηγουμένως σε αίτηση για ενδιάμεση πληρωμή της οικονομικής χρήσης επειδή υπόκεινται σε συνεχιζόμενη αξιολόγηση της νομιμότητας και κανονικότητας, το σύνολο ή μέρος των δαπανών αυτών, που κρίνεται μεταγενέστερα νόμιμο και κανονικό, μπορεί να περιληφθεί σε αίτηση για ενδιάμεση πληρωμή σε μεταγενέστερες οικονομικές χρήσεις.

5 Τα ποσά πρέπει να περιλαμβάνονται στο προσάρτημα 2 του παραρτήματος VII του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1011/2014 της Επιτροπής

6 Στην περίπτωση αυτή, παρέχεται κατάλληλη πληροφόρηση όσον αφορά τον έλεγχο της συνάφειας μεταξύ των δαπανών στο προσάρτημα 8 του παραρτήματος VII του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1011/2014 της Επιτροπής.

7 Πρβλ. έγγραφο καθοδήγησης της Επιτροπής σχετικά με την προετοιμασία, την εξέταση και την αποδοχή των λογαριασμών (EGESIF 15_0018), όπως επικαιροποιήθηκε, έγγραφο καθοδήγησης της Επιτροπής σχετικά με τα ανακληθέντα ποσά, τα ανακτηθέντα ποσά, τα προς ανάκτηση ποσά και τα μη ανακτήσιμα ποσά (EGESIF 15_0017), όπως επικαιροποιήθηκε, και έγγραφο καθοδήγησης της Επιτροπής σχετικά με τον λογιστικό έλεγχο των λογαριασμών (EGESIF 15_0019), όπως επικαιροποιήθηκε.

Η ΑΠ δηλώνει στους λογαριασμούς μόνο δαπάνες που ελέγχονται ως συμμορφούμενες με το εφαρμοστέο δίκαιο, δηλαδή νόμιμες και κανονικές. Συνεπώς, η εν λόγω διάταξη παρέχει τη βάση για την εξαίρεση δαπανών από τους λογαριασμούς σε περίπτωση που έχουν προκύψει αμφιβολίες ως προς τη νομιμότητα και την κανονικότητά τους έπειτα από τη δήλωσή τους σε προηγούμενη αίτηση για ενδιάμεση πληρωμή. Τέτοιες αμφιβολίες ενδέχεται να έχουν προκύψει από περαιτέρω εργασίες επαλήθευσης της ΔΑ ή της ΑΠ ή από ελέγχους που έχουν διενεργηθεί από την ΑΕ ή από ελεγκτές της ΕΕ, για τους οποίους δεν είναι ακόμη διαθέσιμα τα οριστικά αποτελέσματα (εν αναμονή πρόσθετων επαληθεύσεων που απαιτούνται ή της ολοκλήρωσης της διαδικασίας αντιπαράθεσης, για παράδειγμα). Περαιτέρω καθοδήγηση σχετικά με την ενδεχόμενη αντιμετώπιση των δαπανών στο πλαίσιο της συνεχιζόμενης αξιολόγησης παρέχεται στο *έγγραφο καθοδήγησης της Επιτροπής σχετικά με την ΕΕΕ και τη γνώμη λογιστικού ελέγχου* (EGESIF 15_0002), όπως επικαιροποιήθηκε και στο *έγγραφο καθοδήγησης της Επιτροπής σχετικά με τα ανακληθέντα ποσά, τα ανακτηθέντα ποσά, τα προς ανάκτηση ποσά και τα μη ανακτήσιμα ποσά* (EGESIF 15_0017), όπως επικαιροποιήθηκε.

Αν η ΔΑ έχει αμφιβολίες ως προς τη νομιμότητα και την κανονικότητα των δαπανών έπειτα από τις διαχειριστικές επαληθεύσεις της, δεν θα πρέπει καταρχάς να δηλώσει τις εν λόγω δαπάνες στην ΑΠ έως ότου καταλήξει σε συμπέρασμα σχετικά με τη νομιμότητα και την κανονικότητα των επίμαχων δαπανών. Τέτοιου είδους αμφιβολίες ως προς τη νομιμότητα και την κανονικότητα των δαπανών ενδέχεται να προκύψουν επίσης λόγω διαχειριστικών επαληθεύσεων που πραγματοποιούνται μετά την ένταξη των αντίστοιχων δαπανών σε αίτηση πληρωμής (για παράδειγμα, έπειτα από επιτόπιες επαληθεύσεις ή συνεπεία πρόσθετων επαληθεύσεων για συστημικά ζητήματα), κατόπιν πρόσθετων διοικητικών ελέγχων βάσει δικαιολογητικών εγγράφων από την ΑΠ ή βάσει προκαταρκτικών αποτελεσμάτων ελέγχων ή σχεδίων αποτελεσμάτων ελέγχων που υπόκεινται σε διαδικασία αντιπαράθεσης κατά τον χρόνο προετοιμασίας των λογαριασμών. Σε αυτή την περίπτωση, συνιστάται η ΑΠ, κατόπιν αιτήματος της ΔΑ ή στο πλαίσιο των δικών της αρμοδιοτήτων, να εξαιρέσει τις επίμαχες δαπάνες από τους λογαριασμούς όσον αφορά συγκεκριμένη λογιστική χρήση, έως ότου εκτελεστούν όλες οι εργασίες επαλήθευσης και εν αναμονή της ολοκλήρωσης της αξιολόγησης. Η ΔΑ και η ΑΕ ενημερώνονται για την εν λόγω εξαίρεση, η οποία αναφέρεται με σχόλιο στον πίνακα για τον έλεγχο της συνάφειας μεταξύ των δαπανών στους λογαριασμούς (πρβλ. προσάρτημα 8 του παραρτήματος VII του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1011/2014 της Επιτροπής και *έγγραφο καθοδήγησης της Επιτροπής σχετικά με την προετοιμασία, την εξέταση και την αποδοχή των λογαριασμών* EGESIF 15_0018, όπως τροποποιήθηκε). Αν τα ποσά που εξαιρέθηκαν προσωρινά κριθούν στη συνέχεια επιλέξιμα, δηλ. μετά την υποβολή των λογαριασμών για μια λογιστική χρήση, μπορούν να περιληφθούν σε μεταγενέστερη αίτηση για ενδιάμεση πληρωμή της επόμενης λογιστικής χρήσης/των επόμενων λογιστικών χρήσεων, σύμφωνα με το άρθρο 137 παράγραφος 2 του ΚΚΔ.

1.2.3 Τα δεδομένα που αφορούν τους δείκτες, τα ορόσημα και την πρόοδο του προγράμματος, όπως απαιτούνται δυνάμει του άρθρου 125 παράγραφος 2 στοιχείο α) του ΚΚΔ είναι αξιόπιστα

Η ΔΑ είναι σε θέση να παράσχει επιβεβαίωση σχετικά με την αξιοπιστία των δεδομένων που αφορούν τους δείκτες, τα ορόσημα και την πρόοδο του προγράμματος (κοινοί δείκτες και ειδικοί δείκτες του προγράμματος, καθώς και δημοσιονομικά δεδομένα που αφορούν το πρόγραμμα) όταν έχει θέσει σε εφαρμογή αποτελεσματικό πληροφορικό σύστημα για τη συλλογή, την καταγραφή και την αποθήκευση δεδομένων σχετικά με κάθε πράξη, όπως αναφέρεται στο τμήμα 1.1.3 ανωτέρω. Η ΔΑ έχει πειστεί ότι οι διαδικασίες που έχουν

θεσπιστεί, λαμβανομένων υπόψη των διεθνώς αποδεκτών προτύπων ΤΠ⁸, λειτούργησαν αποτελεσματικά για την κατοχύρωση της ασφάλειας του συστήματος.

Επιπλέον, η ΔΑ έχει πειστεί με βάση τις διαδικασίες, τις οδηγίες και τις επαληθεύσεις της ότι τηρούνται λεπτομερείς λογιστικές εγγραφές και δικαιολογητικά έγγραφα στο κατάλληλο επίπεδο διαχείρισης για κάθε πράξη, διασφαλίζοντας με τον τρόπο αυτό επαρκή διαδρομή ελέγχου. Τέλος, η ΔΑ έχει επίσης λάβει υπόψη τα αποτελέσματα των ελέγχων που έχουν διενεργηθεί από την ΑΕ ή από φορείς της ΕΕ σχετικά με την αξιοπιστία των δεδομένων που αφορούν τους δείκτες και τα ορόσημα, όπως προβλέπεται στο άρθρο 125 παράγραφος 2 στοιχείο α) του ΚΚΔ.

1.2.4 Τίθενται σε εφαρμογή αποτελεσματικά και αναλογικά μέτρα καταπολέμησης της απάτης, λαμβανομένων υπόψη των κινδύνων που εντοπίστηκαν

Το άρθρο 125 παράγραφος 4 στοιχείο γ) του ΚΚΔ προβλέπει ότι οι ΔΑ θέτουν σε εφαρμογή αποτελεσματικά και αναλογικά μέτρα καταπολέμησης της απάτης, λαμβάνοντας υπόψη τους κινδύνους που εντοπίστηκαν. Το έγγραφο καθοδήγησης της Επιτροπής σχετικά με την αξιολόγηση κινδύνου απάτης και αποτελεσματικά και αναλογικά μέτρα καταπολέμησης της απάτης (EGESIF 14-0021-00 της 16/06/2014) παρέχει συνδρομή και συστάσεις προς τις ΔΑ σχετικά με το ζήτημα αυτό.

Η ΔΑ είναι σε θέση να παράσχει την απαιτούμενη επιβεβαίωση όταν έχει θέσει σε εφαρμογή μέτρα καταπολέμησης της απάτης, τα οποία είναι αναλογικά προς τους εντοπισθέντες κινδύνους και προσαρμοσμένα στις ειδικές καταστάσεις που σχετίζονται με την υλοποίηση των ΕΔΕΤ σε ένα συγκεκριμένο πρόγραμμα και σε μια συγκεκριμένη περιοχή. Συνιστάται η ΔΑ να υποστηρίζει την επιβεβαίωσή της σχετικά με την ύπαρξη αποτελεσματικών και αναλογικών μέτρων καταπολέμησης της απάτης μέσω της τήρησης επικαιροποιημένων πληροφοριών όσον αφορά τον αριθμό των περιπτώσεων υπόνοιας απάτης και διαπιστωμένης απάτης που εξετάστηκαν και μέσω ανάλυσης του τρόπου δράσης στο πλαίσιο των εν λόγω περιπτώσεων διαπιστωμένης απάτης και των ελλিপών ελέγχων που κατέστησαν δυνατή την ύπαρξη των εν λόγω περιπτώσεων διαπιστωμένης απάτης.

1.2.5 Δεν υπάρχουν απόρρητες πληροφορίες που θα μπορούσαν να βλάψουν τη φήμη της πολιτικής για τη συνοχή

Για τον σκοπό της επιβεβαίωσης αυτής, η ΔΑ βεβαιώνεται ότι δεν έχουν περιέλθει σε γνώση της απόρρητες πληροφορίες σχετικά με την υλοποίηση του προγράμματος που θα μπορούσαν να βλάψουν τη φήμη της πολιτικής για τη συνοχή. Προς τούτο, η ΔΑ θα πρέπει να έχει γνωστοποιήσει και κοινοποιήσει όλες τις συναφείς πληροφορίες που έχει στη διάθεσή της στις αρχές του προγράμματος, στις εθνικές υπηρεσίες που είναι αρμόδιες για την έρευνα περιπτώσεων απάτης, στις υπηρεσίες της Επιτροπής που είναι επιφορτισμένες με τα ΕΔΕΤ και, κατά περίπτωση, στην OLAF. Μεταξύ αυτών συγκαταλέγονται οι πληροφορίες που αφορούν αδυναμίες που εντοπίζονται στο ΣΔΕ, παρατυπίες ή υπόνοιες απάτης ή διαφθοράς.

⁸ Εκτός από το πλαίσιο COBIT (Στόχοι ελέγχου των πληροφοριών και της σχετικής τεχνολογίας), τα διεθνώς αποδεκτά πρότυπα για την ασφάλεια των πληροφοριών περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, το πρότυπο ISO/IEC 27001 («Τεχνολογία πληροφοριών - Τεχνικές ασφαλείας - Σύστημα διαχείρισης της ασφάλειας των πληροφοριών - Απαιτήσεις») και το πρότυπο ISO/IEC 27002 («Τεχνολογία πληροφοριών - Τεχνικές ασφαλείας - Κώδικας ορθής πρακτικής για ελέγχους της ασφάλειας των πληροφοριών»), όπως επανεκδόθηκαν το 2013. Η ΔΑ μπορεί επίσης να λαμβάνει υπόψη και οποιαδήποτε σχετικά εθνικά πρότυπα.

2. Η ετήσια σύνοψη

Η ΔΑ καταρτίζει ετήσια σύνοψη, η οποία παρέχει μια σφαιρική εικόνα η οποία αποτελεί τη σύνθεση των τελικών αποτελεσμάτων των διαχειριστικών επαληθεύσεων, των ελέγχων και των λογιστικών ελέγχων που έχουν διενεργηθεί σχετικά με τις δαπάνες που δηλώθηκαν κατά τη διάρκεια μιας λογιστικής χρήσης και έχουν εγγραφεί στους λογαριασμούς. Όλες οι δράσεις σε σχέση με τις δαπάνες και/ή τα συστήματα στο πλαίσιο της συνεχιζόμενης αξιολόγησης θα πρέπει να γνωστοποιούνται στο κείμενο της ετήσιας σύνοψης. Ωστόσο, τυχόν μεταγενέστερες δημοσιονομικές διορθώσεις που συνδέονται με αυτές τις δαπάνες θα πρέπει να καταγράφονται μόνο στην ετήσια σύνοψη⁹ για τη λογιστική χρήση κατά την οποία ολοκληρώθηκε η αξιολόγηση και εγκρίθηκαν και εφαρμόστηκαν τα τελικά διορθωτικά μέτρα.

Η ετήσια σύνοψη συνιστά ένα από τα βασικά θεμέλια στα οποία στηρίζεται η δήλωση διαχείρισης και συμπληρώνει τις πληροφορίες που περιλαμβάνονται στους λογαριασμούς και στην ΕΕΕ. Στη νομοθεσία της ΕΕ δεν παρέχεται υπόδειγμα για την ετήσια σύνοψη. Για την προώθηση μιας συνεκτικής προσέγγισης, στο παράρτημα 1 περιλαμβάνεται ένα μη δεσμευτικό συνιστώμενο υπόδειγμα.

Προκειμένου να αποφεύγονται ο διοικητικός φόρτος και οι αλληλεπικαλύψεις, η Επιτροπή συνιστά να μην επαναλαμβάνονται στην ετήσια σύνοψη οι πληροφορίες που είναι ήδη διαθέσιμες στην ΕΕΕ την οποία πρόκειται να υποβάλει η ΑΕ. Αντιθέτως, στην ετήσια σύνοψη θα πρέπει να εξετάζεται ως οικονομικά αποδοτική επιλογή η προσθήκη παραπομπών στα συγκεκριμένα τμήματα της ΕΕΕ. Ως εκ τούτου, θεωρείται ότι τα αντίστοιχα τμήματα της ΕΕΕ αποτελούν το μέρος της ετήσιας σύνοψης που αφορά τις τελικές εκθέσεις λογιστικού ελέγχου όπως απαιτείται δυνάμει του δημοσιονομικού κανονισμού.

Η ΔΑ θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει επίσης όλα τα συναφή δεδομένα σχετικά με τις διαχειριστικές επαληθεύσεις που έχουν διενεργηθεί και τη συνακόλουθη ανάλυση στην ετήσια σύνοψη. Ο κατάλογος των ελέγχων που έχουν διενεργηθεί θα πρέπει να καταρτίζεται από τη ΔΑ βάσει των διοικητικών επαληθεύσεων και των επιτόπιων ελέγχων που έχουν πραγματοποιηθεί απευθείας από την ίδια ή από οποιονδήποτε ενδιάμεσο φορέα στον οποίο έχει αναθέσει τη διενέργεια τέτοιου είδους ελέγχων, υπό την εποπτεία της.

Για τα προγράμματα ΕΕΣ, κάθε συμμετέχον κράτος μέλος ή τρίτη χώρα δύναται να ορίσει έναν φορέα ή ένα πρόσωπο ως αρμόδιο για τη διενέργεια των εν λόγω ελέγχων στους δικαιούχους της επικράτειάς του (οι «ελεγκτές»). Σε αυτή την περίπτωση, η ΔΑ βεβαιώνεται ότι οι δαπάνες που έχουν δηλωθεί από κάθε δικαιούχο που συμμετέχει σε μια πράξη έχουν επαληθευτεί από ορισθέντα ελεγκτή και ότι τα αποτελέσματα των επαληθεύσεων καταγράφονται στην ετήσια σύνοψη.

Επιπλέον, αν θεωρείται σημαντικό για τους σκοπούς της δήλωσης διαχείρισης, η ΔΑ μπορεί επίσης να συμπεριλάβει στην ετήσια σύνοψη πληροφορίες σχετικά με άλλους λογιστικούς και άλλους ελέγχους που διενεργήθηκαν από εθνικά/και/ή ενωσιακά όργανα τα οποία δεν αποτελούν μέρος του ΣΔΕ του προγράμματος.

Για την κατάρτιση της ετήσιας σύνοψης, αναμένεται ότι οι εφαρμοζόμενες διαδικασίες διασφαλίζουν τα εξής:

- α) τη συλλογή των τελικών αποτελεσμάτων όλων των λογιστικών και άλλων ελέγχων που διενεργούνται από τους συναφείς φορείς για κάθε πρόγραμμα, συμπεριλαμβανομένων των διαχειριστικών επαληθεύσεων στις οποίες προβαίνει η ΔΑ

⁹ Πίνακες με τα αντίστοιχα μέρη της ετήσιας σύνοψης που περιέχουν τον ποσοτικό προσδιορισμό των διορθωτικών ενεργειών.

ή οι ενδιάμεσοι φορείς για λογαριασμό της καθώς και των λογιστικών ελέγχων που διενεργούνται από την ΑΕ ή υπό την ευθύνη της·

- β) ανάλυση της φύσης και έκτασης των σφαλμάτων και αδυναμιών που εντοπίστηκαν στα συστήματα καθώς και τη μετέπειτα παρακολούθηση αυτών των ανεπαρκειών (διορθωτικά μέτρα που έχουν ληφθεί ή προβλέπεται να ληφθούν)·
- γ) την εφαρμογή προληπτικών και διορθωτικών μέτρων σε περίπτωση εντοπισμού συστημικών σφαλμάτων.

2.1. Σύνοψη των τελικών εκθέσεων λογιστικού ελέγχου της ΑΕ

Θα πρέπει να αποφεύγεται η επανάληψη των πληροφοριών που αφορούν τις τελικές εκθέσεις λογιστικού ελέγχου, εφόσον οι πληροφορίες αυτές περιλαμβάνονται ήδη στην ΕΕΕ την οποία καταρτίζει η ΑΕ.

2.1.1 Διαδικαστικές πτυχές

Σε περίπτωση που η ΔΑ επιλέξει να συμπεριλάβει όλα τα συναφή δεδομένα στην ετήσια σύνοψη αυτή καθαυτή, η σύνοψη των τελικών εκθέσεων λογιστικού ελέγχου θα πρέπει να καταρτιστεί από τη ΔΑ βάσει των πληροφοριών τις οποίες λαμβάνει από την ΑΕ. Συνεπώς, είναι απαραίτητο η ΑΕ να θέσει εγκαίρως στη διάθεση της ΔΑ όλες τις τελικές εκθέσεις λογιστικού ελέγχου (εκθέσεις σχετικά με τον έλεγχο των συστημάτων¹⁰, εκθέσεις σχετικά με τον έλεγχο των πράξεων¹¹, έκθεση σχετικά με τον έλεγχο των λογαριασμών).

Σε περίπτωση που η αρμοδιότητα για τη συγκέντρωση των πληροφοριών που αφορούν τη σύνοψη των τελικών εκθέσεων λογιστικού ελέγχου ανατίθεται σε διαφορετικούς φορείς (ΔΑ, ΑΕ, εξουσιοδοτημένους ελεγκτικούς φορείς), θα πρέπει να θεσπίζονται ρυθμίσεις μεταξύ των εν λόγω φορέων προκειμένου να διασφαλίζεται επαρκής συντονισμός και να τίθεται σε εφαρμογή αξιόπιστο πληροφορικό σύστημα το οποίο να υποστηρίζει τη συγκέντρωση δεδομένων. Αν υπάρχει κοινή βάση δεδομένων, η ΑΕ και, κατά περίπτωση, οι εξουσιοδοτημένοι ελεγκτικοί φορείς θα πρέπει να κωδικοποιούν τα δεδομένα που αφορούν τις τελικές εκθέσεις λογιστικού ελέγχου απευθείας στην κοινή βάση δεδομένων για τους σκοπούς τόσο της ετήσιας σύνοψης της ΔΑ όσο και της ΕΕΕ.

Αν η ΔΑ αποφασίσει να μην επαναλάβει πληροφορίες που έχουν ήδη παρασχεθεί από την ΑΕ στην ΕΕΕ, θα πρέπει να συμπεριλάβει στην ετήσια σύνοψη κατάλληλες παραπομπές στα αντίστοιχα τμήματα της ΕΕΕ (βλέπε προτεινόμενο υπόδειγμα της ετήσιας σύνοψης στο παράρτημα 1).

2.1.2 Φύση και έκταση των σφαλμάτων και αδυναμιών που εντοπίστηκαν στα συστήματα

Η σύνοψη των τελικών εκθέσεων λογιστικού ελέγχου, οι οποίες είναι διαθέσιμες μετά τη διαδικασία αντιπαράθεσης με τον ελεγχόμενο, θα πρέπει επίσης να περιλαμβάνει ανάλυση της φύσης και της έκτασης των σφαλμάτων και αδυναμιών που εντοπίστηκαν στα συστήματα, συμπεριλαμβανομένου του προσδιορισμού των προβλημάτων συστημικού χαρακτήρα.

¹⁰ Συμπεριλαμβανομένων των οριζόντιων/θεματικών ελέγχων.

¹¹ Συμπεριλαμβανομένων των λογιστικών ελέγχων συμπληρωματικού δείγματος, κατά περίπτωση.

Αυτή η ανάλυση παρέχεται από την ΑΕ στα τμήματα 4, 5 και 6 της ΕΕΕ. Περιλαμβάνει τα ακόλουθα στοιχεία, για τα οποία μπορεί να συμπεριληφθεί αντίστοιχη παραπομπή στην ετήσια σύνοψη:

- Στην περίπτωση των ελέγχων συστημάτων, η ανάλυση θα πρέπει να αναφέρει τα βασικά στοιχεία των συστημάτων, λαμβανομένων υπόψη των ελάχιστων απαιτήσεων του ισχύοντος νομικού πλαισίου (πίνακας 10.1 του παραρτήματος ΙΧ του ΕΚΕ και πίνακας 1 του παραρτήματος ΙV του ΚΚΔ. Περισσότερες πληροφορίες περιλαμβάνονται στο έγγραφο καθοδήγησης της Επιτροπής σχετικά με μια κοινή μεθοδολογία για την αξιολόγηση των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου (EGESIF_14-0010-final της 18/12/2014).

- Στην περίπτωση των ελέγχων πράξεων, η ανάλυση θα πρέπει να περιλαμβάνει το ποσό των παράτυπων δαπανών στο τυχαίο δείγμα, το συνολικό ποσοστό σφάλματος, το υπολειμματικό συνολικό ποσοστό σφάλματος, το ποσό άλλων δαπανών που ελέγχθηκαν εκτός του τυχαίου δείγματος και τις διορθώσεις που εφαρμόστηκαν συνεπεία του συνολικού ποσοστού σφάλματος (πίνακας 10.2 του παραρτήματος ΙΧ του ΕΚΕ). Η ανάλυση θα πρέπει επίσης να αναφέρει αν οι εν λόγω παρατυπίες συνιστούν συστηματικό ή ανώμαλο σφάλμα.

- Στην περίπτωση των ελέγχων των λογαριασμών, η ανάλυση των σφαλμάτων θα πρέπει να αναφέρει αν οι εξαιρέσεις που εντοπίστηκαν αφορούν την ορθή παρουσίαση, την πληρότητα ή την ακρίβεια των λογαριασμών, και θα πρέπει να αναφέρει τις δημοσιονομικές διορθώσεις που εφαρμόστηκαν και απεικονίστηκαν στους λογαριασμούς.

2.2. Σύνοψη των διαχειριστικών επαληθεύσεων

Η ΔΑ θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει στην ετήσια σύνοψη μια σύνθεση πληροφοριών σχετικά με όλους τους διοικητικούς και επιτόπιους ελέγχους που διενεργήθηκαν, καθώς και αξιολόγηση των αποτελεσμάτων και της επίπτωσής τους στο ΣΔΕ και στη νομιμότητα και κανονικότητα των δαπανών που έχουν εγγραφεί στους λογαριασμούς. Το έγγραφο καθοδήγησης σχετικά με τις διαχειριστικές επαληθεύσεις (EGESIF 14-0012) παρέχει λεπτομερή καθοδήγηση για το ζήτημα αυτό.

2.2.1 Διαδικαστικές πτυχές

Η σύνοψη των διοικητικών επαληθεύσεων βάσει δικαιολογητικών εγγράφων που διενεργήθηκαν σχετικά με τις δαπάνες που δηλώθηκαν θα πρέπει να περιλαμβάνει περιγραφή της μεθοδολογίας που ακολούθησε η ΔΑ κατά τη διάρκεια του έτους. Η μεθοδολογία θα πρέπει να αναφέρει αν οι διοικητικές επαληθεύσεις κάλυψαν το 100% των στοιχείων δαπανών που περιλαμβάνονταν σε κάθε αίτηση για επιστροφή δαπανών η οποία υποβλήθηκε από δικαιούχο ή αν πραγματοποιήθηκαν σε δειγματοληπτική βάση (βλέπε τμήμα 1.7 του εγγράφου καθοδήγησης σχετικά με τις διαχειριστικές επαληθεύσεις). Στη δεύτερη αυτή περίπτωση, θα πρέπει να εξηγηθεί η μεθοδολογία και τα κριτήρια κινδύνου που χρησιμοποιήθηκαν για την επιλογή του δείγματος (π.χ. ανά είδος δικαιούχου, κατηγορία δαπανών, αξία των στοιχείων, προηγούμενες εμπειρίες). Η ΔΑ θα πρέπει επίσης να επιβεβαιώνει περαιτέρω αν οι διοικητικοί έλεγχοι ή μέρος αυτών έχουν ανατεθεί σε ενδιάμεσους φορείς. Σε αυτή την περίπτωση η ετήσια σύνοψη μπορεί να περιλαμβάνει περιγραφή των εποπτικών διαδικασιών που εφαρμόστηκαν κατά τη διάρκεια της λογιστικής χρήσης προκειμένου να πειστεί η ΔΑ για την επάρκεια και τη συμμόρφωση των εργασιών επαλήθευσης που πραγματοποιήθηκαν από ενδιάμεσους φορείς.

Η σύνοψη των επιτόπιων ελέγχων θα πρέπει να περιλαμβάνει τον αριθμό των ελέγχων που διενεργήθηκαν στις δαπάνες που δηλώθηκαν κατά τη διάρκεια της λογιστικής χρήσης, καθώς και περιγραφή της μεθοδολογίας την οποία ακολούθησε η ΔΑ, συμπεριλαμβανομένων των κριτηρίων για την επιλογή των πράξεων που αποτέλεσαν αντικείμενο των εν λόγω επιτόπιων ελέγχων. Η περιγραφή της μεθοδολογίας που χρησιμοποιήθηκε για τους επιτόπιους ελέγχους

μπορεί επίσης να προσθέσει αξία στην ετήσια σύνοψη εάν αναφέρει επίσης τις κύριες πτυχές που επαληθεύτηκαν κατά τον επιτόπιο έλεγχο, ιδίως εκείνες τις πτυχές των οποίων η επαληθεύση είναι είτε αδύνατη είτε δύσκολη μέσω διοικητικών επαληθεύσεων βάσει δικαιολογητικών εγγράφων (π.χ. επιβεβαίωση της πραγματοποίησης των λογιστικών εγγραφών στους επίσημους λογαριασμούς του δικαιούχου, έλεγχος της πραγματικής εκτέλεσης της πράξης, της υλικής προόδου, της τήρησης των κανόνων της Ένωσης περί δημοσιότητας, της παράδοσης του προϊόντος ή της παροχής της υπηρεσίας σε πλαίσιο πλήρους συμμόρφωσης με τους όρους και τις προϋποθέσεις των συμβατικών συμφωνιών).

Σε περίπτωση που η Επιτροπή έχει ζητήσει την περιγραφή των καθηκόντων και διαδικασιών που ισχύουν για τη ΔΑ σύμφωνα με το άρθρο 124 παράγραφος 3 του ΚΚΔ, αρκεί η παραπομπή στο αντίστοιχο τμήμα της περιγραφής όπου επεξηγείται η μεθοδολογία.

Ομοίως, αν εξακολουθεί να εφαρμόζεται η ίδια μεθοδολογία ή τα ίδια κριτήρια κατά τα επόμενα έτη είτε για τους διοικητικούς ελέγχους βάσει δικαιολογητικών εγγράφων είτε για τους επιτόπιους ελέγχους, η ΔΑ μπορεί να συμπεριλαμβάνει σχετική παραπομπή στην περιγραφή που παρατίθεται σε προηγούμενες ετήσιες συνόψεις. Ωστόσο, σε αμφότερες τις περιπτώσεις, κάθε τροποποίηση της μεθοδολογίας που έχει ήδη κοινοποιηθεί θα πρέπει να δημοσιοποιείται.

Για τα προγράμματα ΕΕΣ, κατά τη συγκέντρωση πληροφοριών σχετικά με το συνολικό έργο που επιτελέστηκε στο επίπεδο του προγράμματος, η ΔΑ βεβαιώνεται και επιβεβαιώνει στην ετήσια σύνοψη ότι οι δαπάνες κάθε δικαιούχου που συμμετέχει σε πράξη έχουν επαληθευτεί από ορισθέντα ελεγκτή σε κάθε κράτος μέλος ή τρίτη χώρα.

2.2.2 Φύση και έκταση των σφαλμάτων και αδυναμιών που εντοπίστηκαν στα συστήματα

Η ΔΑ οφείλει να περιλαμβάνει στην ετήσια σύνοψή της περιγραφή των κυριότερων αποτελεσμάτων που προέκυψαν από τις διοικητικές επαληθεύσεις και τους επιτόπιους ελέγχους (βλ. μέρη Β και Γ του παραρτήματος 1), συμπεριλαμβανομένου καταλόγου των κυριότερων ειδών σφαλμάτων που εντοπίστηκαν. Σε αυτή την περίπτωση, συνιστάται στη ΔΑ να ακολουθεί την τυποποιημένη τυπολογία των σφαλμάτων που προσδιορίζεται και συμφωνείται μεταξύ της Επιτροπής και των ελεγκτικών αρχών (βλ. παράρτημα 2, που χρησιμοποιείται επίσης σε εθελοντική βάση από τις ελεγκτικές αρχές για τους σκοπούς της ΕΕΕ ώστε να καταστεί δυνατή μια συνολική ανάλυση σε επίπεδο προγράμματος, κρατών μελών και ΕΕ).

Σε αυτό το τμήμα της ετήσιας σύνοψης θα πρέπει επίσης να αναφέρεται αν τα σφάλματα που εντοπίστηκαν κατά τη διάρκεια των διοικητικών ή επιτόπιων ελέγχων είναι συστημικού χαρακτήρα ή σχετίζονται με καθήκοντα που ανατέθηκαν από τη ΔΑ σε οποιονδήποτε ενδιάμεσο φορέα.

2.3. Διορθωτικά μέτρα που έχουν ληφθεί ή προβλέπεται να ληφθούν

Η ΔΑ θα πρέπει να προβεί σε αξιολόγηση των σφαλμάτων που εντοπίστηκαν πριν από την κατάρτιση του σχεδίου λογαριασμών. Η ΔΑ αναφέρει τα συμπεράσματα που συνήγαγε από αυτές τις διαχειριστικές επαληθεύσεις και τους λογιστικούς και άλλους ελέγχους και αναφέρει τα διορθωτικά μέτρα που έλαβε όσον αφορά οποιαδήποτε βελτίωση στη λειτουργία του ΣΔΕ ή μεμονωμένων πράξεων. Τα εν λόγω διορθωτικά μέτρα μπορούν να περιλαμβάνουν οδηγίες, καθοδήγηση και κατάρτιση που προβλέπεται να παρασχεθούν ή που έχουν παρασχεθεί στους δικαιούχους και στους υποψηφίους, καθώς και στο προσωπικό το δικό της και τον ενδιάμεσων φορέων, προκειμένου να μην επαναληφθούν τα ίδια σφάλματα σε μελλοντικές πράξεις. Η ΔΑ θα πρέπει επιπλέον να περιγράφει στην ετήσια σύνοψη τα διορθωτικά μέτρα που έχουν ληφθεί ή προβλέπεται να ληφθούν, λαμβάνοντας υπόψη κατά

πόσον τυχόν προβλήματα που διαπιστώθηκαν θεωρήθηκαν συστημικού χαρακτήρα. Σε αυτές τις περιπτώσεις, η ΔΑ επεξηγεί στην ετήσια σύνοψη με ποιον τρόπο ο ποσοτικός προσδιορισμός της παράτυπης δαπάνης έχει επεκταθεί στο σύνολο του πληθυσμού που επηρεάζεται από τα διαπιστωθέντα προβλήματα.

Όταν τα εν λόγω μέτρα δεν έχουν ακόμη εφαρμοστεί, η ΔΑ περιγράφει τα διορθωτικά μέτρα που έχουν αποφασιστεί και το χρονοδιάγραμμα για την εφαρμογή τους. Η περιγραφή αυτή υποστηρίζει τις πληροφορίες που καταγράφονται στο αντίστοιχο τμήμα της δήλωσης διαχείρισης (πρβλ. τμήματα 1.2.1 και 1.2.2 ανωτέρω).

Αν τα εντοπισθέντα σφάλματα μπορούν να αποδοθούν στα καθήκοντα που ανατέθηκαν σε ενδιάμεσο φορέα, η ΔΑ καλείται να αναφέρει τα μέτρα τα οποία ζήτησε να ληφθούν από τον ενδιάμεσο φορέα για τη βελτίωση των διοικητικών του επαληθεύσεων και των επιτόπιων ελέγχων. Επιπροσθέτως, αν είναι αναγκαίο, η ΔΑ μπορεί να περιγράψει τον τρόπο με τον οποίο επανεξέτασε τις διαδικασίες της για την εποπτεία των καθηκόντων που ανατέθηκαν στον ενδιάμεσο φορέα (π.χ. προβαίνοντας σε εκ νέου διενέργεια των επαληθεύσεων ή των επιτόπιων ελέγχων που διενεργήθηκαν από τον ενδιάμεσο φορέα, αν είναι αναγκαίο). Σε αυτή την περίπτωση, η ΔΑ μπορεί επίσης να δηλώσει ότι επανεξέτασε και ενδεχομένως ανακάλεσε την ανάθεση των καθηκόντων στις περιπτώσεις που εντοπίστηκαν επανειλημμένες αδυναμίες στα καθήκοντα που είχαν ανατεθεί οι οποίες δεν βελτιώθηκαν με την πάροδο του χρόνου.

Αν τα αποτελέσματα των επαληθεύσεων, των λογιστικών και των άλλων ελέγχων¹² οδήγησαν σε προσαρμογές των λογαριασμών σε σύγκριση με τις δαπάνες που περιλαμβάνονται στις ενδιάμεσες πληρωμές στο πλαίσιο της λογιστικής χρήσης, έπειτα από μεμονωμένες ή συστημικές διορθώσεις, θα ήταν χρήσιμο να αναφέρονται τα σχετικά ποσά ανά άξονα προτεραιότητας στην ετήσια σύνοψη. Επιπλέον, θα πρέπει να αναφέρεται ποια ποσά διορθώθηκαν πριν και μετά την υποβολή της αίτησης τελικής ενδιάμεσης πληρωμής. Κάτι τέτοιο θα διευκολύνει το έργο της ΑΠ και της ΑΕ όσον αφορά τη διασφάλιση της δέουσας απεικόνισης των εν λόγω διορθώσεων στους λογαριασμούς που πρόκειται να υποβληθούν στην Επιτροπή.

3. Εργασίες προς εκτέλεση από την ΑΕ σχετικά με τη δήλωση διαχείρισης

Σύμφωνα με το άρθρο 63 του δημοσιονομικού κανονισμού, η ΑΕ θα πρέπει να δηλώνει μετά τη γνώμη λογιστικού ελέγχου της κατά πόσον οι ελεγκτικές εργασίες της θέτουν υπό αμφισβήτηση τους ισχυρισμούς που διατυπώνονται από τη ΔΑ στη δήλωση διαχείρισης.

Κατά συνέπεια, η ΑΕ θα πρέπει να συγκρίνει τους ισχυρισμούς που διατυπώνονται στη δήλωση διαχείρισης με τα αποτελέσματα των ελεγκτικών εργασιών της, προκειμένου να πειστεί ότι δεν υφίσταται καμία απόκλιση ή ανακολουθία.

Σε περίπτωση αποκλίσεων ή ανακολουθιών, συνιστάται η ΑΕ να συζητά τις παρατηρήσεις της με τη ΔΑ ούτως ώστε η τελευταία να παρέχει πρόσθετες πληροφορίες ή να τροποποιεί τη δήλωση διαχείρισης που έχει καταρτίσει, εφόσον ο χρόνος το επιτρέπει.

Για τα προγράμματα ΕΕΣ, μία μόνο ΑΕ θα πρέπει να είναι αρμόδια για την εκτέλεση των καθηκόντων της ΑΕ προκειμένου να διασφαλίζονται ενιαία πρότυπα σε ολόκληρη την περιοχή του προγράμματος. Όταν αυτό δεν είναι δυνατόν, μια ομάδα ελεγκτών θα πρέπει να μπορεί να επικουρεί την ΑΕ του προγράμματος. Σε αυτή την περίπτωση, η ομάδα ελεγκτών που εκπροσωπεί κάθε κράτος μέλος ή κάθε τρίτη χώρα που συμμετέχει σε πρόγραμμα συνεργασίας είναι αρμόδια για την υποβολή των στοιχείων της δήλωσης διαχείρισης που

¹² Οι πληροφορίες αυτές μπορούν επίσης να περιλαμβάνουν την παρακολούθηση στα πορίσματα του ελέγχου που αφορούν τους λογαριασμούς, καθώς και τον τρόπο με τον οποίο αυτά οδήγησαν στις απαραίτητες λογιστικές προσαρμογές πριν από την υποβολή των λογαριασμών στην Επιτροπή.

αφορούν την εκάστοτε αντίστοιχη επικράτεια, ούτως ώστε η ΑΕ του προγράμματος να είναι σε θέση να διενεργήσει την αξιολόγησή της.

4. Χρονοδιάγραμμα και προγραμματισμός

Το άρθρο 138 του ΚΚΔ προβλέπει ότι η δήλωση διαχείρισης και η ετήσια σύνοψη (μαζί με τους λογαριασμούς, την ελεγκτική γνώμη και την έκθεση ελέγχου) υποβάλλονται για κάθε λογιστική χρήση από το 2016 έως και το 2025 έως την προθεσμία που αναφέρεται στο άρθρο 63 παράγραφος 5 του δημοσιονομικού κανονισμού, ήτοι έως τις 15 Φεβρουαρίου του επόμενου έτους. Η Επιτροπή μπορεί κατ' εξαίρεση να παρατείνει την εν λόγω προθεσμία έως την 1η Μαρτίου, κατόπιν αιτιολογημένου αιτήματος του ενδιαφερόμενου κράτους μέλους. Η προθεσμία αυτή ισχύει για όλα τα έγγραφα που περιγράφονται ανωτέρω. Εναπόκειται δε στο κράτος μέλος να ορίσει τις οικείες διαδικασίες για την εσωτερική διαβίβαση των εγγράφων κατά τρόπο ώστε να διασφαλίζεται η τήρηση της προθεσμίας αυτής σε επίπεδο κράτους μέλους.

Η ΔΑ θα πρέπει να θέτει στη διάθεση της ΑΕ αντίγραφο της τελικής δήλωσης διαχείρισης και της ετήσιας σύνοψης των τελικών εκθέσεων λογιστικού ελέγχου και των ελέγχων που έχουν διενεργηθεί, συμπεριλαμβανομένης της ανάλυσης της φύσης και του περιεχομένου των σφαλμάτων και αδυναμιών που εντοπίστηκαν στα συστήματα, καθώς και των διορθωτικών μέτρων που έχουν ληφθεί ή προβλέπεται να ληφθούν. Προς τούτο, συνιστάται οι αρχές του προγράμματος να συμφωνήσουν ως προς τον καθορισμό των κατάλληλων εσωτερικών προθεσμιών για τη διαβίβαση εγγράφων μεταξύ των αρχών για τους σκοπούς των αντίστοιχων αρμοδιοτήτων τους. Κάθε αλληλογραφία μεταξύ του κράτους μέλους και της Επιτροπής που αφορά τις πληροφορίες που απαιτούνται σύμφωνα με το άρθρο 63 παράγραφος 5 στοιχεία α) και β) του δημοσιονομικού κανονισμού θα πραγματοποιείται μέσω του συστήματος ηλεκτρονικής ανταλλαγής δεδομένων SFC 2014.

Στο παράρτημα 3 παρουσιάζεται ένα ενδεικτικό χρονοδιάγραμμα των εργασιών που πραγματοποιούνται μεταξύ των αρχών του προγράμματος, προκειμένου οι εν λόγω αρχές να είναι σε θέση να υποβάλλουν στην Επιτροπή τα έγγραφα διαβεβαίωσης που περιγράφονται ανωτέρω έως την προβλεπόμενη από τους κανονισμούς προθεσμία της 15ης Φεβρουαρίου κάθε έτους.

Συνιστάται στη ΔΑ να αναθέτει σαφείς αρμοδιότητες προκειμένου να διασφαλίζει τη λήψη όλων των δεδομένων που είναι αναγκαία για την κατάρτιση της ετήσιας σύνοψης από τις υπηρεσίες της και από τους ενδιάμεσους φορείς στους οποίους έχουν ανατεθεί ορισμένα καθήκοντα, κατά περίπτωση. Μεταξύ αυτών θα πρέπει να περιλαμβάνεται κατάλογος όλων των ελέγχων που πραγματοποιήθηκαν καθώς και σύνοψη και αξιολόγηση των αποτελεσμάτων τους, συμπεριλαμβανομένων πληροφοριών σχετικά με τα κυριότερα προβλήματα που εντοπίστηκαν και τα διορθωτικά μέτρα που έχουν ληφθεί ή προβλέπεται να ληφθούν.

Επιπλέον, θα πρέπει να καθοριστούν ρυθμίσεις με την ΑΕ όσον αφορά την παροχή συναφών πληροφοριών σχετικά με τα τελικά αποτελέσματα των ελέγχων, καταλόγου όλων των τελικών εκθέσεων λογιστικού ελέγχου, ή παραπομπών στα αντίστοιχα τμήματα της ΕΕΕ.

Θεωρείται ορθή διοικητική πρακτική εκ μέρους της ΔΑ η διασφάλιση, αφενός, της επανεξέτασης, στο κατάλληλο επίπεδο, όλων των πληροφοριών που είναι αναγκαίες για την κατάρτιση της ετήσιας σύνοψης και για τη σύνταξη της δήλωσης διαχείρισης και, αφετέρου, της έγκαιρης ενοποίησης τους για την υπογραφή της δήλωσης διαχείρισης.

Σύμφωνα με το άρθρο 83 παράγραφος 1 στοιχείο γ) του ΚΚΔ, ο κύριος διατάκτης της Επιτροπής μπορεί να διακόπτει την προθεσμία πληρωμής για μια ενδιάμεση πληρωμή, εάν δεν υποβάλλεται ένα από τα έγγραφα που απαιτούνται βάσει του άρθρου 63 παράγραφος 5

του δημοσιονομικού κανονισμού, ήτοι, μεταξύ άλλων, η δήλωση διαχείρισης ή η ετήσια σύνοψη.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1 - ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΟΨΗ

Ετήσια σύνοψη των τελικών εκθέσεων λογιστικού ελέγχου και των ελέγχων που έχουν διενεργηθεί, συμπεριλαμβανομένων της ανάλυσης της φύσης και **έκτασης** των σφαλμάτων και αδυναμιών που εντοπίστηκαν στα συστήματα καθώς και των διορθωτικών μέτρων που έχουν ληφθεί ή προβλέπεται να ληφθούν.

Α) Σύνοψη των τελικών εκθέσεων λογιστικού ελέγχου που εκδίδονται σε σχέση με

- ελέγχους του ΣΔΕ που έχει τεθεί σε εφαρμογή για το πρόγραμμα... (αριθ. CCI και τίτλος)
- ελέγχους των δαπανών που δηλώθηκαν κατά τη διάρκεια της λογιστικής χρήσης που έληξε στις 30 Ιουνίου ... (έτος)
- ελέγχους των λογαριασμών που αναφέρονται στο άρθρο 127 παράγραφος 5 στοιχείο α) του ΚΚΔ και στο άρθρο 63 παράγραφος 5 στοιχείο α) του δημοσιονομικού κανονισμού.

<u>Είδος ελέγχου</u>	<u>Αποτελέσματα των ελέγχων:</u>	<u>Ανάλυση της φύσης και έκτασης των σφαλμάτων και αδυναμιών που εντοπίστηκαν</u>	<u>Διορθωτικά μέτρα που έχουν ληφθεί ή προβλέπεται να ληφθούν</u>
<u>Έλεγχοι συστημάτων</u>	Παραπομπή στις εκθέσεις / περιγραφή πεδίου εφαρμογής ή Παραπομπή στην ΕΕΕ (πίνακας 10.1 του παραρτήματος ΙΧ του ΕΚΕ)	Παραπομπή στις εκθέσεις / περιγραφή πεδίου εφαρμογής ή Παραπομπή στην ΕΕΕ (τμήματα 4.3, 4.4, 4.6 του παραρτήματος ΙΧ του ΕΚΕ)	Παραπομπή στις εκθέσεις / περιγραφή πεδίου εφαρμογής ή Παραπομπή στην ΕΕΕ (τμήματα 4.4, 4.5 του παραρτήματος ΙΧ του ΕΚΕ)
<u>Έλεγχοι πράξεων</u>	Παραπομπή στις εκθέσεις / Κατάλογος πράξεων ή Παραπομπή στην ΕΕΕ (πίνακας 10.2 και τμήμα 5.13 του παραρτήματος ΙΧ του ΕΚΕ)	Παραπομπή στις εκθέσεις / Κατάλογος πράξεων ή Παραπομπή στην ΕΕΕ (τμήματα 5.7, 5.10, 5.11 του παραρτήματος ΙΧ του ΕΚΕ)	Παραπομπή στις εκθέσεις / Κατάλογος πράξεων ή Παραπομπή στην ΕΕΕ (τμήματα 5.8, 5.11, 5.12 του παραρτήματος ΙΧ του ΕΚΕ)
<u>Έλεγχος των λογαριασμών</u>	Παραπομπή στις εκθέσεις / περιγραφή πεδίου εφαρμογής	Παραπομπή στις εκθέσεις / περιγραφή πεδίου εφαρμογής	Παραπομπή στις εκθέσεις / περιγραφή πεδίου εφαρμογής

	ή Παραπομπή στην ΕΕΕ (τμήμα 6.3 του παραρτήματος ΙΧ του ΕΚΕ)	ή Παραπομπή στην ΕΕΕ (τμήμα 6.4 του παραρτήματος ΙΧ του ΕΚΕ)	ή Παραπομπή στην ΕΕΕ (τμήμα 6.3 του παραρτήματος ΙΧ του ΕΚΕ)
Ποσό των διορθώσεων που αντικατοπτρίζονται στους λογαριασμούς συνεπεία των παρατυπιών που εντοπίστηκαν, οι οποίες διορθώσεις εφαρμόστηκαν έως την υποβολή και μετά την υποβολή της αίτησης τελικής ενδιάμεσης πληρωμής.			
	Έως την υποβολή της αίτησης τελικής ενδιάμεσης πληρωμής <u>Συνολικό ποσό (σε ευρώ)</u>	Μετά την υποβολή της αίτησης τελικής ενδιάμεσης πληρωμής (παραπομπή στον πίνακα για τον έλεγχο της συνάφειας μεταξύ των δαπανών – προσάρτημα 8 του παραρτήματος VII του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1011/2014 της Επιτροπής) <u>Συνολικό ποσό (σε ευρώ)</u>	
<u>Άξονας προτεραιότητας 1</u>			
<u>Άξονας προτεραιότητας 2</u>			

B) Σύνοψη των ελέγχων που διενεργήθηκαν σχετικά με δαπάνες που αφορούν τη λογιστική χρήση που έληξε στις 30 Ιουνίου ... (έτος): διοικητικές διαχειριστικές επαληθεύσεις σύμφωνα με το άρθρο 125 παράγραφος 5 στοιχείο α) του ΚΚΔ

Παραθέστε στο ακόλουθο έντυπο σύντομη περιγραφή ή σύνοψη όσον αφορά

- τη μεθοδολογία που ακολουθήθηκε και λεπτομερή στοιχεία της αξιολόγησης κινδύνου που πραγματοποιήθηκε: επαλήθευση για κάθε στοιχείο δαπάνης ή σε δειγματοληπτική βάση. Στην δεύτερη αυτή περίπτωση, να αναφέρεται η δειγματοληπτική βάση, π.χ. ανά είδος δικαιούχου, κατηγορία δαπανών, αξία στοιχείων, προηγούμενες εμπειρίες κλπ. Σε περίπτωση που η Επιτροπή έχει ζητήσει την περιγραφή των καθηκόντων και διαδικασιών που ισχύουν για τη διαχειριστική αρχή σύμφωνα με το άρθρο 124 παράγραφος 3 του ΚΚΔ, αρκεί η παραπομπή στο αντίστοιχο τμήμα της εν λόγω περιγραφής. Σε περίπτωση που αλλάξει η μεθοδολογία, το παρόν τμήμα της ετήσιας σύνοψης θα πρέπει να περιλαμβάνει τις επικαιροποιημένες πληροφορίες
- τα κυριότερα αποτελέσματα και το είδος/τα είδη σφαλμάτων που εντοπίστηκαν
- συμπεράσματα που προέκυψαν από τους εν λόγω ελέγχους και, κατά συνέπεια, τα διορθωτικά μέτρα που ελήφθησαν όσον αφορά π.χ. τη λειτουργία του ΣΔΕ, ιδίως σε περίπτωση εντοπισμού συστημικών παρατυπιών, την ανάγκη επικαιροποίησης της μεθοδολογίας για τις διαχειριστικές επαληθεύσεις και των οδηγιών ή της καθοδήγησης προς τους δικαιούχους κ.λπ.

- δημοσιονομικές διορθώσεις που εφαρμόστηκαν, ανά άξονα προτεραιότητας, συνεπεία διαχειριστικών επαληθεύσεων που διενεργήθηκαν σε σχέση με τις δαπάνες που πρόκειται να εγγραφούν στους λογαριασμούς.

Περιγραφή της μεθοδολογίας που ακολουθήθηκε

Κυριότερα αποτελέσματα και είδη πορισμάτων που εντοπίστηκαν

(Επιλέξτε από τον κατάλογο)

Μη επιλέξιμα έργα
Μη επίτευξη των στόχων του έργου
Μη επιλέξιμες δαπάνες
Διαδρομή ελέγχου
Δημόσιες συμβάσεις
Κρατικές ενισχύσεις
Χρηματοδοτικό μέσο
Πράξεις που παράγουν έσοδα
Αξιοπιστία δεδομένων και δεικτών
Μέτρα ενημέρωσης και δημοσιότητας
Περιβαλλοντικοί κανόνες
Απλουστευμένες επιλογές κόστους
Διάρκεια των πράξεων
Ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών, ίσες ευκαιρίες
Απαγόρευση των διακρίσεων
Χρηστή δημοσιονομική διαχείριση
[Άλλο] (Να προσδιοριστεί)

Ή, αν είναι δυνατό, κατάλογος των κύριων ειδών πορισμάτων που εντοπίστηκαν όσον αφορά τις κατηγορίες (ενδεχομένως και υποκατηγορίες) στο παράρτημα 2

Συμπεράσματα που συνάγονται και διορθωτικά μέτρα που έχουν ληφθεί ή προβλέπεται να ληφθούν [ανάλογα με τη φύση της παρατυπίας, δηλαδή μεμονωμένη ή συστημική]

Ποσό των διορθώσεων στους λογαριασμούς συνεπεία των παρατυπιών που εντοπίστηκαν, οι οποίες διορθώσεις εφαρμόστηκαν έως την υποβολή και μετά την υποβολή της αίτησης τελικής ενδιάμεσης πληρωμής, συγκεντρωτικά ανά άξονα προτεραιότητας.

Έως την υποβολή της αίτησης τελικής ενδιάμεσης πληρωμής

Συνολικό ποσό (σε ευρώ)

Μετά την υποβολή της αίτησης τελικής ενδιάμεσης πληρωμής
(παραπομπή στον πίνακα για τον έλεγχο της συνάφειας μεταξύ των δαπανών – προσάρτημα 8 του παραρτήματος VII του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1011/2014 της Επιτροπής)

Συνολικό ποσό (σε ευρώ)

Άξονας προτεραιότητας

<u>1</u>		
<u>Άξονας προτεραιότητας</u> <u>2</u>		

Γ) Σύνοψη των ελέγχων που διενεργήθηκαν σχετικά με δαπάνες που αφορούν τη λογιστική χρήση που έληξε στις 30 Ιουνίου ... (έτος): επιτόπιες διαχειριστικές επαληθεύσεις σύμφωνα με το άρθρο 125 παράγραφος 5 στοιχείο β) του ΚΚΔ

Αναγράψτε στο ακόλουθο υπόδειγμα τον συνολικό αριθμό των επιτόπιων επαληθεύσεων που διενεργήθηκαν και παραθέστε σύντομη περιγραφή ή σύνοψη όσον αφορά

- τη μεθοδολογία που εφαρμόστηκε, τον στόχο των επαληθεύσεων (επιβεβαίωση ή συμπλήρωση του αποτελέσματος των διοικητικών επαληθεύσεων)· τις πτυχές που επαληθεύτηκαν· κλπ. Σε περίπτωση που η Επιτροπή έχει ζητήσει την περιγραφή των καθηκόντων και διαδικασιών που ισχύουν για τη ΔΑ σύμφωνα με το άρθρο 124 παράγραφος 3 του ΚΚΔ, αρκεί η παραπομπή στο αντίστοιχο τμήμα της εν λόγω περιγραφής. Σε περίπτωση που αλλάξει η μεθοδολογία, το παρόν τμήμα της ετήσιας σύνοψης θα πρέπει να περιλαμβάνει τις επικαιροποιημένες πληροφορίες.
- τα κυριότερα αποτελέσματα και τα είδη σφαλμάτων που εντοπίστηκαν
- τα συμπεράσματα που προέκυψαν από τους εν λόγω ελέγχους και, κατά συνέπεια, τα διορθωτικά μέτρα που ελήφθησαν όσον αφορά τη λειτουργία του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου, ιδίως σε περίπτωση εντοπισμού συστημικών παρατυπιών, την ανάγκη επικαιροποίησης της μεθοδολογίας για τις διαχειριστικές επαληθεύσεις και/ή των οδηγιών ή της καθοδήγησης προς τους δικαιούχους κ.λπ.
- τις δημοσιονομικές διορθώσεις που εφαρμόστηκαν, ανά άξονα προτεραιότητας, συνεπεία επιτόπιων επαληθεύσεων που διενεργήθηκαν σε σχέση με τις δαπάνες προς εγγραφή στους λογαριασμούς

Περιγραφή της μεθοδολογίας που ακολουθήθηκε	
<p><u>Κυριότερα αποτελέσματα και είδη πορισμάτων που εντοπίστηκαν</u></p> <p>(Επιλέξτε από τον κατάλογο)</p> <p>Μη επιλέξιμα έργα</p> <p>Μη επίτευξη των στόχων του έργου</p> <p>Μη επιλέξιμες δαπάνες</p> <p>Διαδρομή ελέγχου</p> <p>Δημόσιες συμβάσεις</p> <p>Κρατικές ενισχύσεις</p> <p>Χρηματοδοτικό μέσο</p> <p>Πράξεις που παράγουν έσοδα</p> <p>Αξιοπιστία δεδομένων και δεικτών</p> <p>Μέτρα ενημέρωσης και δημοσιότητας</p> <p>Περιβαλλοντικοί κανόνες</p> <p>Απλουστευμένες επιλογές κόστους</p> <p>Διάρκεια των πράξεων</p> <p>Ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών, ίσες ευκαιρίες</p>	<p>Συμπεράσματα που συνάγονται και διορθωτικά μέτρα που έχουν ληφθεί ή προβλέπεται να ληφθούν [ανάλογα με τη φύση της παρατυπίας, δηλαδή μεμονωμένη ή συστημική]</p>

Απαγόρευση των διακρίσεων Χρηστή δημοσιονομική διαχείριση [Άλλο] (Να προσδιοριστεί) <u>Ή, αν είναι δυνατό, κατάλογος των κύριων ειδών πορισμάτων που εντοπίστηκαν όσον αφορά τις κατηγορίες (ενδεχομένως και υποκατηγορίες) στο παράρτημα 2</u>	

Ποσό των διορθώσεων στους λογαριασμούς συνεπεία των παρατυπιών που εντοπίστηκαν, οι οποίες διορθώσεις εφαρμόστηκαν έως την υποβολή και μετά την υποβολή της αίτησης τελικής ενδιάμεσης πληρωμής, συγκεντρωτικά ανά άξονα προτεραιότητας:

	Έως την υποβολή της αίτησης τελικής ενδιάμεσης πληρωμής	Μετά την υποβολή της αίτησης τελικής ενδιάμεσης πληρωμής
	<u>Συνολικό ποσό (σε ευρώ)</u>	(παραπομπή στον πίνακα για τον έλεγχο της συνέφειας μεταξύ των δαπανών – προσάρτημα 8 του παραρτήματος VII του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1011/2014 της Επιτροπής) <u>Συνολικό ποσό (σε ευρώ)</u>
<u>Άξονας προτεραιότητας 1</u>		
<u>Άξονας προτεραιότητας 2</u>		

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2 — ΤΥΠΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΠΟΡΙΣΜΑΤΩΝ ΑΠΟ ΤΙΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΕΣ ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΕΙΣ

Κατηγορία	Σχετ.	Υποκατηγορία
Δημόσιες συμβάσεις — Προκήρυξη διαγωνισμού για την ανάθεση σύμβασης και συγγραφή υποχρεώσεων	1.1	Μη δημοσίευση της προκήρυξης του διαγωνισμού ή αδικαιολόγητη απευθείας ανάθεση (δηλ. παράνομη διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού)
	1.2	Τεχνητή κατάτμηση των συμβάσεων έργων/υπηρεσιών/προμηθειών
	1.3	Έλλειψη αιτιολόγησης για τη μη υποδιαίρεση σύμβασης σε παρτίδες
	1.4	Μη συμμόρφωση με τις προθεσμίες παραλαβής των προσφορών ή με τις προσθεσμίες για την παραλαβή των αιτήσεων συμμετοχής ή Μη παράταση των προθεσμιών παραλαβής των προσφορών, όταν επέρχονται σημαντικές αλλαγές στα έγγραφα της σύμβασης
	1.5	Ανεπαρκής χρόνος προκειμένου οι δυνητικοί προσφέροντες/ υποψήφιοι να λάβουν τα έγγραφα του διαγωνισμού ή περιορισμοί για να λάβουν τα έγγραφα του διαγωνισμού
	1.6	Μη δημοσίευση της παράτασης των προθεσμιών παραλαβής των προσφορών ή μη παράταση των προθεσμιών παραλαβής των προσφορών
	1.7	Περιπτώσεις που δεν δικαιολογούν τη χρήση ανταγωνιστικής διαδικασίας με διαπραγμάτευση ή ανταγωνιστικού διαλόγου
	1.8	Μη συμμόρφωση με τη διαδικασία που προβλέπει η οδηγία για τη σύναψη ηλεκτρονικών και συγκεντρωτικών συμβάσεων προμηθειών
	1.9	Μη δημοσίευση, στην προκήρυξη του διαγωνισμού, των κριτηρίων επιλογής και/ή ανάθεσης (και της στάθμισής τους), ή των όρων για την εκτέλεση των συμβάσεων ή των τεχνικών προδιαγραφών. Ή Μη αρκούντως λεπτομερής περιγραφή των κριτηρίων ανάθεσης και της στάθμισης των κριτηρίων αυτών. Ή Μη κοινοποίηση/μη δημοσίευση διευκρινίσεων/πρόσθετων πληροφοριών.
	1.10	Χρήση - κριτηρίων αποκλεισμού, επιλογής, ανάθεσης ή - όρων εκτέλεσης των συμβάσεων ή - τεχνικών προδιαγραφών που εισάγουν διακρίσεις βάσει μη δικαιολογημένων εθνικών, περιφερειακών ή τοπικών προτιμήσεων

	1.11	Χρήση - κριτηρίων αποκλεισμού, επιλογής, ανάθεσης ή - όρων εκτέλεσης των συμβάσεων ή - τεχνικών προδιαγραφών που δεν εισάγουν διακρίσεις κατά την έννοια του προηγούμενου είδους παρατυπίας, αλλά εξακολουθούν να <u>περιορίζουν την πρόσβαση</u> για τους οικονομικούς φορείς
	1.12	Ανεπαρκής ή ανακριβής ορισμός του αντικειμένου της σύμβασης
	1.13	Περιορισμός της υπεργολαβίας
Δημόσιες συμβάσεις - Επιλογή των προσφερόντων και αξιολόγηση των προσφορών	1.14	Τα κριτήρια επιλογής (ή οι τεχνικές προδιαγραφές) τροποποιήθηκαν μετά την αποσφράγιση των προσφορών ή εφαρμόστηκαν εσφαλμένα.
	1.15	Αξιολόγηση των προσφορών βάσει κριτηρίων ανάθεσης διαφορετικών από εκείνα που αναφέρονται στην προκήρυξη της σύμβασης ή στη συγγραφή υποχρεώσεων Ή Αξιολόγηση βάσει πρόσθετων κριτηρίων ανάθεσης τα οποία δεν είχαν δημοσιευτεί
	1.16	Ανεπαρκής διαδρομή ελέγχου για την ανάθεση της σύμβασης
	1.17	Διαπραγμάτευση κατά τη διάρκεια της διαδικασίας ανάθεσης, συμπεριλαμβανομένης της τροποποίησης της επιλεγείσας προσφοράς κατά την αξιολόγηση
	1.18	Παράτυπη προηγούμενη εμπλοκή υποψηφίων/προσφερόντων έναντι της αναθέτουσας αρχής
	1.19	Ανταγωνιστική διαδικασία με διαπραγμάτευση, με ουσιαστική τροποποίηση των όρων που περιέχονται στην προκήρυξη της σύμβασης ή στη συγγραφή υποχρεώσεων
	1.20	Μη αιτιολογημένη απόρριψη ασυνήθιστα χαμηλών προσφορών
	1.21	Σύγκρουση συμφερόντων με αντίκτυπο στο αποτέλεσμα της διαδικασίας σύναψης συμβάσεων
	1.22	Νόθευση διαγωνισμού (που εντοπίστηκε από υπηρεσία ανταγωνισμού / καταπολέμησης των συμπράξεων)
	Δημόσιες συμβάσεις — Εκτέλεση της σύμβασης	1.23
Δημόσιες συμβάσεις — Άλλα	1.24	Άλλα

Κρατικές ενισχύσεις	2.1	Παράλειψη κοινοποίησης κρατικών ενισχύσεων
	2.2	Εφαρμογή εσφαλμένου καθεστώτος ενισχύσεων
	2.3	Εσφαλμένη εφαρμογή του καθεστώτος ενισχύσεων
	2.4	Μη τήρηση των απαιτήσεων παρακολούθησης
	2.5	Μη συνυπολογισμός της επένδυσης αναφοράς στο ισχύον καθεστώς ενισχύσεων
	2.6	Μη συνεκτίμηση των εσόδων στο ισχύον καθεστώς ενισχύσεων
	2.7	Μη τήρηση του χαρακτήρα κινήτρου της ενίσχυσης
	2.8	Μη τήρηση της έντασης της ενίσχυσης
	2.9	Υπέρβαση του ορίου DeMinimis
	2.10	Σφάλμα κατά την εφαρμογή των υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος
	2.11	Άλλες κρατικές ενισχύσεις
Έργα που παράγουν έσοδα	3.1	Εσφαλμένη μεταχείριση των εσόδων που προκύπτουν από μια πράξη
	3.2	Εσφαλμένος υπολογισμός του ελλείματος χρηματοδότησης
Χρηματοδοτικά μέσα	4.1	Μη συμμόρφωση με τις τυπικές απαιτήσεις εκτέλεσης για ταμεία χαρτοφυλακίου
	4.2	Μη συμμόρφωση με τους κανόνες για την επιλογή των ενδιάμεσων χρηματοπιστωτικών φορέων
	4.3	Απουσία απαραίτητων στοιχείων στο επιχειρηματικό σχέδιο
	4.4	Απουσία / ασυνέπεια της επενδυτικής στρατηγικής με τους στόχους του προγράμματος
	4.5	Τροποποίηση της δομής των ΜΧΤ που δεν συμφωνεί με τους ισχύοντες κανόνες
	4.6	Απουσία συμφωνίας χρηματοδότησης
	4.7	Απουσία ουσιαστικής σημασίας στοιχείων στη συμφωνία χρηματοδότησης
	4.8	Παραβίαση συμφωνίας χρηματοδότησης: μη πραγματική καταβολή της εθνικής συγχρηματοδότησης στο επίπεδο των ΜΧΤ
	4.9	Απουσία χωριστού χρηματοδοτικού τμήματος στο πλαίσιο χρηματοπιστωτικού ιδρύματος
	4.10	Μη επιλέξιμες επενδύσεις
	4.11	Μη επιλέξιμος τελικός αποδέκτης
	4.12	Μη επιλέξιμες δαπάνες / αμοιβές διαχείρισης

	4.13	Ασυμβίβαστες κρατικές ενισχύσεις
	4.14	Εσφαλμένη χρήση των τόκων που παράγονται από τη συμβολή του προγράμματος
	4.15	Εσφαλμένη χρήση των πόρων που επιστράφηκαν
	4.16	Άλλα χρηματοδοτικά μέσα
Έλλειψη πληροφοριών ή εγγράφων τεκμηρίωσης	5.1	Ελλιπείς ή εσφαλμένες πληροφορίες ή έγγραφα τεκμηρίωσης
	5.2	Απουσία διαδρομής ελέγχου ή ελλιπής διαδρομή ελέγχου
Μη επιλέξιμο έργο	6.1	Μη επιλέξιμο έργο
	6.2	Μη επίτευξη του στόχου του έργου
Λογιστικά και υπολογιστικά σφάλματα σε επίπεδο έργου	7.1	Λογιστικά και υπολογιστικά σφάλματα σε επίπεδο έργου
Άλλες μη επιλέξιμες δαπάνες	8.1	Δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν πριν ή μετά την περίοδο επιλεξιμότητας
	8.2	Δαπάνες που δεν καταβλήθηκαν από τον δικαιούχο
	8.3	Δαπάνες που δεν συνδέονται με το έργο
	8.4	Δαπάνες εκτός της ζώνης επιλεξιμότητας
	8.5	Μη επιλέξιμος ΦΠΑ ή άλλοι φόροι
	8.6	Μη συμμόρφωση με τους κανόνες για την αγορά γαιών ή ακινήτων
	8.7	Μη επιλέξιμος δικαιούχος
	8.8	Διπλή χρηματοδότηση
	8.9	Άλλες μη επιλέξιμες δαπάνες
Περιβαλλοντικοί κανόνες	9.1	Μη τήρηση των περιβαλλοντικών απαιτήσεων (Natura 2000, ΕΠΕ,..)
Ισότητα ευκαιριών / Μη εισαγωγή διακρίσεων	10.1	Μη τήρηση της αρχής της ισότητας ευκαιριών
Μέτρα ενημέρωσης και δημοσιότητας	11.1	Μη ενημέρωση του δικαιούχου σχετικά με τη στήριξη της ΕΕ
	11.2	Έλλειψη πινακίδας
	11.3	Έλλειψη αναμνηστικής πλάκας
Απλουστευμένες επιλογές κόστους	12.1	Εσφαλμένη μεθοδολογία (εκ των προτέρων, δίκαιη, επαληθεύσιμη και ισότιμη)
	12.2	Εσφαλμένη εφαρμογή της μεθοδολογίας (off-the-shelf ή άλλης)
Χρηστή δημοσιονομική διαχείριση	13.1	Μη συμμόρφωση με την αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης
Προστασία δεδομένων	14.1	Μη συμμόρφωση με τους κανόνες προστασίας των δεδομένων
Δείκτες επίδοσης	15.1	Ανακριβή δεδομένα εκροών

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3 – ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

